

Treoirínite do Chomhaltaí de Thithe an Oireachtais agus d'Ionadaithe i bParlaimint na hEorpa

Na bearta nach mór a dhéanamh maidir le síntiúis agus le síntiúis thoirmiscthe

Coimisiún um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí Standards in Public Office Commission

Coimisiún um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí
6 Ardán Phort an Iarla
Baile Átha Cliath 2
D02 W773

Teileafón: (01) 639 5666
Ríomhphost: info@sipo.ie
Suíomh gréasáin: www.sipo.ie
Twitter: @SIPOCIreland

Nollaig 2023

Clár Ábhair

Caibidil 1 - Réamhrá agus Achoimre	2
Faisnéis úsáideach	5
Caibidil 2 – Sainmhínithe	6
2.1 Duine	6
2.2 Síntiúsóir Corparáideach.....	6
2.3 Páirtí Polaitíochta	6
2.4 Fo-eagraíocht.....	7
2.5 Críocha polaitíochta	8
2.6 Institiúid Airgeadais.....	9
2.7 Síntiús a thugann Idirghabhálaí	9
2.8 Síntiús i bhfoirm criptea-airgeadra.....	10
2.9 Tríú páirtí.....	10
Caibidil 3 – Síntiús.....	11
Caibidil 4 - Iasachtaí le comhaltaí/ FPEanna	15
Caibidil 5 - Síntiús Thoirmiscithe	16
5.1 Síntiús gan ainm os cionn €100.....	16
5.2 Síntiús airgid thirim os cionn €200.....	16
5.3 Síntiús os cionn €200 ó shíntiúsóir corparáideach neamhchláraithe.....	16
5.4 Síntiús os cionn na teorann uasta forordaithe €1,000.....	18
5.5 Síntiús ón gcoigríoch	19
5.6 Síntiús ó shíntiúsóirí a gceanglaítear orthu féin Ráiteas Síntiús a chur ar fail don Choimisiún um Chaighdeán agus nach bhfuil sé beartaithe acu déanamh amhlaidh.....	19
5.7 Síntiús i bhfoirm criptea-airgeadra.....	20
Caibidil 6 - Cuntais Síntiús Polaitíochta	21
Caibidil 7 - Ráitis Síntiús	23
Caibidil 8 - Doiciméid a chuirtear ar fail don Choimisiún um Chaighdeán a fhoilsiú.....	26
Caibidil 9 - Cionta agus pionóis	27
Caibidil 10 - Cumhachtaí Imscrúdaithe.....	30
Aguisín - Imeachtaí tiomsaithe airgid.....	32
Glanluach ranníocaíochta le himeacht tiomsaithe airgid a dhéanamh amach.....	32
Imeachtaí tiomsaithe airgid arna n-eagrú ag páirtí polaitíochta.....	32
Imeachtaí tiomsaithe airgid arna n-eagrú ag comhalta/FPE	32
Imeachtaí tiomsaithe airgid arna n-eagrú thar ceann comhalta/FPE ag duine nó grúpa nach é an comhalta/FPE ná a pháirtí polaitíochta é.....	33

Caibidil 1 - Réamhrá agus Achoimre

- 1.1. D'fhoilsigh an Coimisiún um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí na treoirlínte seo faoi alt 4(6)(a) den Acht Toghcháin, 1997 (an tAcht¹). Is é cuspóir na dtreoirlínte seo a chinntiú go gcuirtear comhaltaí de Thithe an Oireachtais agus d'ionadaithe i bParlaimint na hEorpa (FPEanna) ar an eolas faoi na bearta nach mór dóibh a dhéanamh i ndáil le síntiúis a nochtadh agus, nuair is gá, i ndáil le diúltú do shíntiúis nó le iad a chur ar ais. Pléitear sna treoirlínte le cuntais síntiús polaitíochta a oscailt freisin. Cuirtear na treoirlínte seo in ionad na dtreoirlínte roimhe a d'fhoilsigh an Coimisiún um Chaighdeáin.
- 1.2 Molann an Coimisiún um Chaighdeáin gur cheart do chomhaltaí agus do FPEanna na treoirlínte a léamh ina n-iomláine. Féadfaidh an Coimisiún um Chaighdeáin faoi alt 4(6)(b) den Acht comhairle a sholáthar maidir le comhlíonadh do dhaoine atá clúdaithe ag forálacha an Achta.

Féadfar comhairle a lorg ón gCoimisiún um Chaighdeáin maidir le haon fhoráil den reachtaíocht nó maidir leis an dóigh a bhfeidhmítear foráil den sórt sin in aon chúinse ar leith. Mura bhfuil duine cinnte faoi aon ghné den reachtaíocht, ba cheart dó teagmháil a dhéanamh leis an gCoimisiún um Chaighdeáin. Cuirtear comhairle ar fáil i scríbhinn (lena n-áirítear trí ríomhphost) nó trí fhreagra a thabhairt ar cheisteanna thar an teileafón.

Cuirtear comhairle ar fáil de réir mar a shocraíonn an Choimisiún um Chaighdeáin. I measc na gcúinsí nach féidir comhairle a sholáthar tá:

- nuair nach bhfuil dóthain faisnéise ann chun an t-iarrthóir a chur ar an eolas;
- i gcás ina mbaineann an iarraidh ar chomhairle le hábhar atá lasmuigh de shaineolas an Choimisiúin um Chaighdeáin m.sh. ceisteanna cuntasaióchta.
- i gcás ina mbaineann an t-iarratas ar chomhairle le hábhar atá á scrúdú ag an gCoimisiún um Chaighdeáin.

¹ Tagraíonn tagairt don Acht don Acht Toghcháin 1997 arna leasú ag an Acht Toghcháin (Leasú) 1998, an tAcht um Thoghcháin Áitiúla (Síntiúis agus Caiteachas a Nochtadh), 1999, An tAcht Toghcháin (Leasú) 2001, an tAcht Rialtais Áitiúil 2001, an tAcht Toghcháin (Leasú) 2002, An tAcht Rialtais Áitiúil (Uimh. 2), 2003, An tAcht Toghcháin (Leasú) 2004, an tAcht Toghcháin (Leasú) 2005, an tAcht Toghcháin (Leasú) 2007, an tAcht Toghcháin (Leasú) 2009, an tAcht Airí agus Rúnaithe (Leasú) 2011, An tAcht Toghcháin (Leasú) 2011, An tAcht Toghcháin (Leasú) (Maoiniú Polaitíochta) 2012, Acht na Gaeltachta 2012, An tAcht Toghcháin, Rialtais Áitiúil agus Pleanála agus Forbartha 2013, An tAcht um Athchóiriú Rialtais Áitiúil 2014, An tAcht um an gCúirt Achomhairc 2014, an tAcht Toghcháin (Leasú) 2015 agus an tAcht um Athchóiriú Toghcháin, 2022.

Molann an Coimisiún um Chaighdeáin gur cheart comhairle a lorg láithreach i gcás go dtagann ábhar nach bhfuiltear cinnte faoi chun cinn. Má dhéantar amhlaidh, beidh seans níos lú ann go dtiocfaidh deacracht as an tsaincheist ina dhiaidh sin.

Ní mór do dhuine gníomhú de réir treoirlínte nó comhairle arna bhfoilsíú nó arna soláthar ag an gCoimisiún um Chaighdeáin, ach amháin i gcás go sáródh sé foráil eile den Acht dá ndéanfadh sé amhlaidh.

- 1.3 Ba cheart a thabhairt faoi deara go bhfuil an Coimisiún um Chaighdeáin i dteideal cibé fiosrúcháin a dhéanamh nó ar thosach feidhme alt 183 den Acht um Athchóiriú Toghcháin 2022, cibé imscrúdú a dhéanamh is cuí leis agus féadfaidh sé a cheangal ar aon duine aon faisnéis, doiciméad nó rud i seilbh nó i soláthar an duine a fhéadfaidh an Coimisiún um Chaighdeáin a éileamh chun críche a dhualgais faoin reachtaíocht. Le haghaidh tuilleadh faisnéise ar imscrúduithe, téigh chuig Caibidil 10 le do thoil.

I gcás ina theipeann duine iarratas fiosrúcháin a chomhlíonadh laistigh de thréimhse réasúnta ama, féadfaidh an Coimisiún um Chaighdeáin a ordú don duine déanamh de réir an fhiosrúcháin laistigh de thréimhse ama áirithe. Níl faisnéis a chuirtear ar fáil mar chuid d'ordachán ó dhuine inghlactha in imeachtaí a thionscnaítear i gcoinne an duine sin mar gheall ar chion.

Is coir é gan treoir an Choimisiúin a chomhlíonadh.

I gcás ina gcúisítear duine sa chion as gan treoir an Choimisiúin a chomhlíonadh, is cosaint é a thaispeáint nach raibh an faisnéis, an doiciméad nó an rud is ábhar don ordachán i seilbh nó faoina rialú ag an duine sin agus go raibh nach bhfuil sé indéanta le réasún dóibh an t-ordachán a chomhlíonadh.

- 1.4 I gcás inar mian le duine faisnéis a sholáthar don Choimisiún um Chaighdeáin maidir le sárú féideartha ar an Acht, féadfaidh sé sin a dhéanamh trí theagmháil a dhéanamh le Rúnaíocht an Choimisiúin um Chaighdeáin ag info@sipo.ie. Déanfar tuairiscí faisnéise a admháil agus a athbhreithniú. Féadfaidh tuarascálacha den sórt sin a bheith mar chuid de bhreithniú an Choimisiúin um Chaighdeáin i dtaobh an bhfeidhmeoidh sé a chumhachtaí faoin Acht.

Ní fhorálann an tAcht do mheicníocht gearáin maidir le sárú féideartha ar an Acht. Ní sholáthrófar toradh bhreithnithe an Choimisiúin um Chaighdeáin do thuairisceoirí faisnéise.

I gcás ina bhfuil sárú déanta ag duine sonraithe de réir bhrí alt 4 den Acht um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí 2001, féadfaidh duine gearán a chur faoi bhráid an Choimisiúin um Chaighdeáin faoin Acht um Eitic in Oifigí Poiblí 1995 agus faoin Acht um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí 2001 agus déileálfar leis de réir phróiseas gearán an Choimisiúin um Chaighdeáin.

Faisnéis úsáideach

Luach an tsíntiúis	Is é glanluach an tsíntiúis (ó imeachtaí tiomsaithe airgid, etc.) a chinneann cé acu is gá nó nach gá é a nochtadh. Alt 22(2)(vi) agus Alt 46(2)(a)(vi)
€100	Ní fhéadfar glacadh le síntiús gan ainm os cionn na suime seo in aon bhliain féilire. Alt 23(1) agus Alt 47(1)
€100	Ar shíntiús den luach sin a fháil, ní mór do TD, do Sheanadóir, do FPE, d'iarrthóir i dtoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach, d'iarrthóir Uachtaránachta/do ghníomhaire toghcháin Uachtaránachta, do pháirtí polaitíochta, d'aonad cuntasáíochta de chuid páirtí polaitíochta (e.g. craobhacha, cumainn, Comhairle Dáilcheantair nó aon fho-aonad eile) nó do thríú páirtí cuntas síntiús polaitíochta a oscailt, mura bhfuil ceann ar oscailt cheana féin. Alt 23B(1) agus Alt 48B(1)
€200	An síntiús uasta airgid thirim a bhféadfaidh TD, Seanadóir, FPE, iarrthóir i dtoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach, iarrthóir Uachtaránachta/gníomhaire toghcháin Uachtaránachta, páirtí polaitíochta, aonad cuntasáíochta de chuid páirtí polaitíochta, nó tríú páirtí glacadh leis ó shíntiúsóir in aon bhliain féilire. Alt 23A(1)(iii) agus Alt 48A(1)(iii)
€200	An síntiús uasta a bhféadfaidh TD, Seanadóir, FPE, iarrthóir i dtoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach, iarrthóir Uachtaránachta/gníomhaire toghcháin Uachtaránachta, páirtí polaitíochta, aonad cuntasáíochta de chuid páirtí polaitíochta nó tríú páirtí glacadh leis ó shíntiúsóir corparáideach in aon bhliain féilire, ach amháin i gcás go bhfuil an síntiúsóir corparáideach cláraithe ar an gClár de Shíntiúsóirí Corparáideacha arna choimeád ar bun ag an gCoimisiún agus go ndéantar ráiteas thar ceann an tsíntiúsóra
€200	chorparáidigh ina ndeimhnítear gur cheadaigh an síntiúsóir corparáideach an síntiús a chur faoi bhráid an deontaí in éineacht leis an síntiús. Alt 23AA(1)(i) agus (ii) agus Alt 48AA(1)(i) agus (ii)
€200	An síntiús comhiomlán uasta a fhéadfaidh cuideachta, ceadchumann, cumann nó cumann foirgníochta a thabhairt sula dtuairisceofar é i dtuairisceáin bhliantúla arna ndéanamh faoi Acht na gCuideachtaí, 1963, nó do Chláraitheoir na gCara-chumann nó do thuarascáil de chuid cumann foirgníochta (faoi Acht Cumann Foirgníochta, 1989). Alt 26
€600	Ní mór gach síntiús os cionn na suime seo a fhaigheann TD, Seanadóir, FPE, iarrthóir i dtoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach, iarrthóir Uachtaránachta/gníomhaire toghcháin Uachtaránachta a nochtadh ar an Ráiteas Síntiús. Alt 24(4) agus Alt 48(1)
€1,000	An síntiús uasta a bhféadfaidh TD, Seanadóir, FPE, iarrthóir i dtoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach, nó iarrthóir Uachtaránachta/gníomhaire toghcháin Uachtaránachta glacadh leis ó dhuine aonair nó ó shíntiúsóir corparáideach cláraithe in aon bhliain féilire. Alt 23A(1)(i) agus Alt 48A(1)(i)
€1,500	Ní mór gach síntiús os cionn na suime seo a fhaigheann páirtí polaitíochta a nochtadh ar an Ráiteas Síntiús. Alt 24(4)
€1,500	An tairseach tuairiscithe/an tsuim chomhiomlán uasta a fhéadfaidh síntiúsóir a thabhairt do roinnt iarrthóirí éagsúla ón aon pháirtí, do bhall amháin nó níos mó den pháirtí nó don pháirtí féin in aon bhliain féilire sula gceanglófar ar an síntiúsóir ráiteas síntiús a chur isteach. Alt 24(1A)(a)
€2,500	An síntiús uasta a bhféadfaidh páirtí polaitíochta, aonad cuntasáíochta de chuid páirtí polaitíochta nó tríú páirtí glacadh leis ó dhuine aonair nó ó

Caibidil 2 – Sainmhínithe

Is é seo a leanas rogha sainmhínithe ón reachtaíocht. Tá na sainmhínithe seo riachtanach chun na treoirlínte a thuiscint. Níl sainmhíniú ar cad is síntiús ann ar áireamh sa chuid seo de na treoirlínte. Leagtar amach i gCaibidil 3 de na treoirlínte na nithe ar síntiús do chomhalta/FPE iad agus na nithe nach síntiús do chomhalta/FPE iad.

2.1 Duine

Áirítear iad seo a leanas leis an sainmhíniú ar dhuine:

- duine aonair;
- comhlacht corpraithe agus aon fhochuideachta dá chuid, e.g. cuideachta phoiblí nó phríobháideach (tá fochuideachta de chuid comhlacht corpraithe mar atá sainmhínithe faoi alt 155 d’Acht na gCuideachtaí); nó
- comhlacht neamhchorpraithe daoine, e.g. páirtí polaitíochta, fo-aonad de chuid páirtí polaitíochta, comhpháirtíocht, cumann cónaitheoirí, brúghrúpa.

2.2 Síntiúsóir Corparáideach

Áirítear iad seo a leanas leis an sainmhíniú ar shíntiúsóir corparáideach:

- comhlacht corpraithe;
- comhlacht neamhchorpraithe daoine; nó
- iontaobhas,

a thugann síntiús. Meastar gurb é an t-aon duine amháin atá i gcomhlacht corpraithe agus aon fhochuideachta dá chuid.

2.3 Páirtí Polaitíochta

Ciallaíonn “páirtí polaitíochta” páirtí atá cláraithe i gClár na bPáirtithe Polaitíochta de réir alt 25 den Acht Toghcháin, 1992, mar pháirtí atá eagraithe le dul san iomaíocht i dtoghchán Dála nó Eorpach nó sa dá thoghchán sin.

2.4 Fo-eagraíocht

Ciallaíonn fo-eagraíocht de chuid páirtí polaitíochta comhlacht nó comhlachas (lena n-áirítear comhlacht nó comhlachas a bhfuil oifig aige lasmuigh den Stát) a bhfuil:

- ar cuid de pháirtí polaitíochta den sórt sin é, nó
- ar bunaíodh é le bunreacht an pháirtí polaitíochta nó faoin mbunreacht sin, nó
- a ndéanann an páirtí polaitíochta nó na hoifigigh dá chuid rialú air, nó
- a bhfuil feidhmeanna aige ar tugadh dó le bunreacht an pháirtí nó faoin mbunreacht sin.

Má shásaítear aon cheann de na coinníollacha thuas measfar an comhlacht a bheith ina fhochuideachta den pháirtí polaitíochta

Áirítear leis an sainmhíniú ar fo-eagraíocht aonad cuntasáíochta, craobh, Cumann, Comhairle Dáilcheantair nó aon fho-aonad nó aon chuid eile srl. de chuid an pháirtí, fiú amháin i gcás go bhfuil oibleagáidí ar leith acu faoin Acht.

Le linn don Choimisiún a bhreithniú cibé an bhfuil comhlacht nó comhlachas ina chuid de pháirtí polaitíochta nó faoi rialú éifeachtach páirtí polaitíochta nó a chuid oifigeach, tabharfaidh an Coimisiún aird ar (1) mhéid agus réim an rialaithe a fheidhmíonn páirtí polaitíochta ar an gcomhlacht/ comhlachas agus (2) an bhfeidhmíonn an comhlacht/comhlachas sin gnó/fiontar/gníomhaíocht ar a chuntas féin.

Le linn dó méid agus réim an rialaithe a fhéadfaidh páirtí polaitíochta a fheidhmiú a mheas, tabharfaidh an Coimisiún um Chaighdeán aird ar chineál agus ar imthosca an tsocraithe. Is iad seo a leanas roinnt tosca a fhéadfaidh an Coimisiún um Chaighdeán a bhreithniú ach nach bhfuil teoranta dóibh

- Cé acu an dteastaíonn agus cé chomh mór agus a bhíonn formheas ón bpáirtí polaitíochta ag teastáil ó ghníomhartha an chomhlachta/an chumainn;
- Cibé an bhfuil baint ag na stiúrthóirí sinsearacha nó ag oifigigh shinsearacha an chomhlachta/cumainn leis an bpáirtí polaitíochta agus cé chomh mór agus atá siad;

- cineál aon idirbheart idir an comhlacht/cumann agus an páirtí polaitíochta lena n-áirítear socruithe iasachta.

Ní mheasann an Coimisiún um Chaighdeáin go bhfuil soláthar seirbhíse do pháirtí polaitíochta faoi chonradh ar théarmaí tráchtála ina tháscaire ar chaidreamh tánaisteach.

2.5 Críocha polaitíochta

Ciallaíonn críocha polaitíochta:

- i. leasanna páirtí polaitíochta, grúpa polaitíochta, comhalta de cheachtar Teach den Oireachtas nó ionadaí i bParlaimint na hEorpa a chur chun cinn nó cur ina n-aghaidh, bíodh sé go díreach nó go hindíreach, nó
- ii. na beartais nó beartas ar leith de chuid páirtí polaitíochta, grúpa polaitíochta, comhalta de cheachtar Teach den Oireachtas, ionadaí i bParlaimint na hEorpa nó tríú páirtí a chur i láthair, bíodh sé go díreach nó go hindíreach, nó
- iii. na tuairimí de chuid páirtí polaitíochta, grúpa polaitíochta, comhalta de cheachtar Teach den Oireachtas, ionadaí i bParlaimint na hEorpa nó tríú páirtí a chur i láthair go díreach nó go hindíreach maidir leis an mbeartas nó na beartais ar leith de chuid páirtí polaitíochta eile, grúpa polaitíochta eile, comhalta eile de cheachtar Teach den Oireachtas, ionadaí eile i bParlaimint na hEorpa, tríú páirtí eile nó iarrthóra i dtoghchán nó i reifreann nó ar shlí eile, nó
- iv. leasanna tríú páirtí a chur chun cinn nó cur ina n-aghaidh, bíodh sé go díreach nó go hindíreach, i dtaca le stiúradh nó bainistiú a dhéanamh ar aon fheachtas a dhéantar chun toradh ar leith a chur chun cinn nó a fháil maidir le beartas nó beartais nó feidhmeanna de chuid an Rialtais nó aon údaráis phoiblí, nó
- v. toghadh iarrthóra i dtoghchán Dála, Seanaid, Uachtaránachta nó Eorpach a chur chun cinn nó cur ina aghaidh, bíodh sé go díreach nó go hindíreach, nó vótaí ar son nó in aghaidh iarrthóra a iarraidh nó cur i láthair a dhéanamh ar na beartais nó ar bheartas ar leith de chuid iarrthóra nó ar na barúlacha de chuid iarrthóra faoi aon ábhar a bhaineann leis an toghchán nó na tuairimí de chuid iarrthóra maidir leis an mbeartas nó na beartais de chuid páirtí

polaitíochta nó grúpa polaitíochta nó de chuid iarrthóra eile sa toghchán nó ar shlí eile, nó

- vi. féachaint le tionchar a imirt ar an toradh ar thoghchán, ar reifreann nó ar fheachtas ar shlí eile.

2.6 Institiúid Airgeadais

I ndáil le cuntas síntiús polaitíochta, ciallaíonn “Institiúid Airgeadais” nó “Institiúid”:

- sealbhóir ceadúnais faoi alt 9 d’Acht an Bhainc Cheannais, 1971;
- cumann foirgníochta atá corpraithe nó a mheastar a bheith corpraithe faoin Acht Cumann Foirgníochta 1989, nó comhlacht atá corpraithe ar mhodh comhfhreagrach faoi dhlí aon Bhallstáit eile de na Comhphobail Eorpacha;
- banc taisce iontaobhais;
- An Post;
- institiúid chreidmheasa atá údaraithe de réir Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Ceanglais Chaipitil) 2014 (S.I. Uimh. 158 de 2014) chun gnó a dhéanamh sa Stát, nó.
- comhar creidmheasa atá cláraithe mar sin faoin Acht um Chomhar Creidmheasa 1997.

2.7 Síntiús a thugann Idirghabhálaí

Is ionann síntiús ó Idirghabhálaí agus síntiús do pháirtí polaitíochta, do chomhalta de cheachtar Teach den Oireachtas, do ionadaí i bParlaimint na hEorpa, nó d’iarrthóir ar thoghchán Dála, Seanaid nó Eorpach ó dhuine trí dhuine eile.

Ní mór na nithe seo a leanas a bheith ag gabháil le síntiús a thugann Idirghabhálaí:

- fógra go ndéantar an síntiús thar ceann duine nach é an duine atá ag tabhairt an tsíntiúis, agus

- ainm agus seoladh poist an duine a ndéantar an síntiús thar a cheann agus tuairisc air.

2.8 Síntiús i bhfoirm cripteá-airgeadra

ciallaíonn ‘criptea-airgeadra’

aon chineál airgeadra digiteach nach bhfuil rialaithe, agus a n-úsáidtear teicnící criptithe i ndáil leis chun giniúint aonad airgeadra a rialáil agus chun aistriú airgid a fhíorú;

2.9 Tríú páirtí

aon duine, seachas páirtí polaitíochta atá cláraithe i gClár na bPáirtithe Polaitíochta, nó iarrthóir i dtoghchán, a ghlacann, i mbliain ar leith, le síntiús níos ná €100.

Caibidil 3 – Síntiúis

- 3.1 Ciallaíonn síntiús do chomhalta/FPE aon ranníocaíocht a thugtar laistigh nó lasmuigh den Stát chun críocha polaitíochta ag aon duine (lena n-áirítear fo-eagraíocht a bhfuil oifig aige lasmuigh den Stát), cibé acu an comhalta de pháirtí polaitíochta an duine nó nach ea, agus foláíonn sé gach ceann nó aon cheann díobh seo a leanas, is iad sin:
- i. síntiús airgid (lena n-áirítear síntiús airgid a fhaigheann comhalta/FPE óna pháirtí polaitíochta);
 - ii. síntiús maoiné nó earraí;
 - iii. úsáid saor in aisce as maoiné nó earraí (i.e. an ceart a thabhairt chun aon mhaoine nó earraí a úsáid ar feadh tréimhse gan teorainn nó tréimhse shonraithe gan íocaíocht ná comaoine eile a fháil);
 - iv. soláthar seirbhísí saor in aisce (i.e. an soláthar seirbhísí gan íocaíocht ná aon chomaoine eile ina leith);
 - v. an difríocht idir an gnáthphraghas tráchtála agus an praghas (níos ísle) a ghearrtar ar mhaoine nó earraí a cheannach, a fháil nó a úsáid nó ar aon seirbhís a sholáthar i gcás gur lú an praghas, an táille nó comaoine eile ná an gnáthphraghas tráchtála (is féidir go n-áirítear leis sin iasacht a chuireann institiúid airgeadais nó tríú páirtí ar fáil do chomhalta/FPE ag téarmaí agus coinníollacha atá níos fabhraí ná iad sin a chuireann an institiúid airgeadais ar fáil do dhaoine aonair eile). Tá sonraí faoi sheasamh an Choimisiúin um Chaighdeán maidir le hiasachtaí a eisiúint agus a aisíoc leagtha amach i gcaibidil 4 de na treoirlínte seo;
 - vi. ranníocaíocht a dhéanann duine le himeacht tiomsaithe airgid arna eagrú chun airgead a thiomsú le haghaidh comhalta/FPE. Is é is an síntiús ann ná an céatadán den ranníocaíocht atá inchurtha i leith an ghlanbhrabúis, más ann, a thagann as an imeacht. Meastar síntiúis a bheith faighte ar dháta an imeachta tiomsaithe airgid iarbhír (agus ní ar an dáta ar a bhfaightear na cistí iarbhír). Tugtar tuilleadh sonraí san Aguisín leis na treoirlínte seo faoin seasamh maidir le himeachtaí tiomsaithe airgid.
 - vii. táille nó síntiús a íocann duine thar a cheann féin nó thar ceann duine amháin eile nó níos mó ná duine amháin eile as ballraíocht nó ballraíocht leantach de

pháirtí polaitíochta (áirítear le táillí ballraíochta aon táille/tobhach/síntiús ballraíochta a íoctar le haon fhoaad de chuid páirtí polaitíochta);

- viii. síntiús barúlach/síntiús comhchineáil. Ciallaíonn sé sin go meastar go dtugtar luach barúlach/costas na hoibre/na speansais mar shíntiús don deontaí nuair a íocann duine/eagraíocht as obair/speansais óna (h)acmhainní féin (i.e. nach cistí páirtí iad). Tá síntiús chomhchineáil le luacháil ag an ngnáthphraghas tráchtála a ghearrtar as an maoin nó na hearraí a cheannach, a úsáid nó a fháil nó as na seirbhísí a thugtar mar shíntiús a sholáthar. Féach Cuid 3.1(v) thuas.

3.2 Foráiltear leis an Acht nach measfar gur síntiús do chomhalta/FPE iad na míreanna seo a leanas:

- i. áiseanna poist saor in aisce a sholáthraítear, faoi reacht, d'iarrthóirí i dtoghcháin;
- ii. aon íocaíocht, aon seirbhís nó aon áis a sholáthraítear do chomhalta/FPE as cistí poiblí nó as suimeanna airgid ó institiúid de chuid an AE nó ó eagraíocht idirrialtasach eile ina bhfuil an Stát, de bhun reachtaíocht shonraithe, ina pháirtí de bhua é a bheith ina:
 - chomhalta/FPE;
 - shealbhóir oifige cáilithí nó poist cháilithigh;
 - shealbhóir oifige tofa nó oifige poiblí eile; nó
 - bhall de chomhlacht, thoscaire do chomhlacht nó ionadaí i gcomhlacht arna bhunú le comhaontú nó le socrú nó faoi chomhaontú nó faoi shocrú ina bhfuil an Stát ina pháirtí;
- iii. seirbhís saor in aisce a sholáthraíonn duine aonair, lena n-áirítear mótarfheithicil an duine aonair a úsáid, thar ceann comhalta/FPE, i gcás nach cuid d'obair ná de ghnó an duine aonair sin í an tseirbhís lena mbaineann, agus ar choinníoll nach n-íocann aon duine eile leis an nduine aonair, go díreach nó go hindíreach, as an tseirbhís sin nó chun soláthar na seirbhíse a éascú;

- iv. seirbhís a sholáthraíonn fostaí de chuid páirtí polaitíochta ag toghchán (seachas duine aonair atá ar fostú ag fo-eagraíocht de chuid an pháirtí sin a bhfuil oifig aige lasmuigh den Stát), lena n-áirítear mótarfheithicil an fhostaí a úsáid, is cuma cé acu a íoctar luach saothair an fhostaí as acmhainní an pháirtí nó as cistí poiblí, i gcás nach bhfuil an fostaí ag fáil aon chúitimh bhreise nó aon sochair chomhchineáil bhreise I leith na seirbhíse sin a sholáthar, nó
 - v. gnáthchlúdach sna meáin agus tarchur craolacháin ar raidió nó ar teilifís thar ceann comhalta, FPE nó iarrthóra i dtoghchán. Ní chlúdaítear anseo aon chostais léiriúcháin, ná costais eile, a bhaineann le craolachán dá leithéid.
 - vi. speansais arna dtabhú ag páirtí polaitíochta thar ceann comhalta nó FPE den pháirtí polaitíochta seachas síntiús airgid. **Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara go meastar gur síntiús é síntiús airgid a fhaigheann comhalta/FPE óna pháirtí polaitíochta (cibé acu a fhaightear an síntiús ó cheanncheathrú an pháirtí nó ó chraobh áitiúil dá chuid) agus go bhfuil an síntiús sin faoi réir na dteorainneacha nocha agus na dteorainneacha uasta glactha.**
 - vii. speansais toghcháin arna dtabhú ag páirtí polaitíochta thar ceann iarrthóra don pháirtí polaitíochta i dToghchán Seanaid nó cistí arna soláthar ag an bpáirtí polaitíochta don iarrthóir sin i ndáil leis na caiteachais sin,
 - viii. speansais toghcháin arna dtabhú ag páirtí polaitíochta thar ceann iarrthóra arna fhíordheimhniú ag an bpáirtí polaitíochta ag toghchán Dála nó Eorpach nó cistí arna soláthar don iarrthóir sin ag an bpáirtí polaitíochta i ndáil leis na caiteachais sin, nó
 - ix. aon íocaíocht, ranníocaíocht nó soláthar earraí nó seirbhísí (gan íocaíocht nó comaoin eile nó ar níos lú ná an praghas tráchtála) a thug duine lasmuigh den Stát do pháirtí polaitíochta agus a nglacann an páirtí polaitíochta sin leis de réir dhlíthe an stáit ina nglactar leis agus, i gcás inar íocaíocht nó ranníoc airgid é, a choimeádtar nó a choinneáiltear i gciste ainmnithe ar leithligh.
- 3.3 I gcás go dtugtar síntiús do chomhalta/FPE de chuid páirtí polaitíochta agus go dtugann an comhalta/FPE an síntiús ar aghaidh don pháirtí agus go bhfaigheann sé admháil i scríbhinn ón bpáirtí ansin i leith an síntiús a fháil, foráiltear leis an Acht go measfar gur don pháirtí a tugadh an síntiús. In imthosca den sórt sin, is é

an páirtí atá freagrach as a chinntiú go ndéantar an gníomh cuí i dtaca leis an síntiús.

- 3.4 I gcás go dtugann duine níos mó ná síntiús amháin don chomhalta/FPE céanna sa bhliain féilire chéanna, ní mór luachanna na síntiús a chomhiomlánú agus déileáil leis na síntiúis mar shíntiús aonair chun críocha na huasteorainneacha nochta agus glactha a urramú.
- 3.5 Measfar síntiús, cibé acu a tugadh go díreach nó trí idirghabhálaí ar bith, a bheith tugtha do chomhalta/FPE má thugtar dó nó di nó d'aon ghníomhaire nó duine eile a ghníomhaíonn ar a son.

Caibidil 4 - Iasachtaí le comhaltaí/ FPEanna

- 4.1 I gcás go soláthraíonn institiúid airgeadais nó tríú páirtí iasacht do chomhalta/FPE agus gurb infheidhme na gnáthrialacha tráchtála a ghabhann le hiasachtaí den sórt sin, ní mheastar gur síntiús don chomhalta/FPE í an iasacht. Mar sin féin, i gcás go soláthraítear iasacht do chomhalta/FPE i gcúinsí ina bhfuil an t-ús a ghearrtar níos lú ná an ráta is ísle atá ar fáil ó institiúid airgeadais ag an am a tugadh an iasacht, nó i gcás nach n-aisíoctar an iasacht de réir na dtéarmaí agus na coinníollacha faoinar eisíodh an iasacht nó nach n-aisíoctar ach cuid den iasacht, féadfar a mheas gur síntiús é an sochar don chomhalta/FPE agus, mar sin, féadfaidh sé bheith faoi réir theorainneacha na síntiús nach mór a nochtadh agus na dtéorainneacha uasta is infheidhme i leith síntiús a bhféadfar glacadh leo.
- 4.2 I gcás go dtugann duine aonair nó comhlacht, nach bhfuil ina institiúid airgeadais, iasacht do chomhalta/FPE, ní mór é a bheith soiléir gur iasacht bona fide í an iasacht a thairgtear. B'infheidhme an méid seo a leanas maidir leis sin:
- i. Faoi mar is amhlaidh i gcás iasachta ó institiúid airgeadais, ní mór na téarmaí agus coinníollacha is infheidhme i leith na hiasachta agus aisíocaíocht na hiasachta a bheith luaite go soiléir i scríbhinn.
 - ii. Tá ús le gearradh ar an iasacht ar ráta (cibé acu is ráta seasta nó ráta athraitheach é) lena léirítear an t-ús a ghearrann institiúidí airgeadais ar iasachtaí lena ngabhann suim agus fad den chineál céanna. Sa chás go bhfuil an t-ús a ghearrtar níos lú ná an ráta is ísle atá ar fáil ó institiúid airgeadais ag an am a tugadh an iasacht, meastar gur síntiús don chomhalta/FPE é an sochar a thagann de bhua na difríochta i rátaí.
 - iii. Féadfaidh an Coimisiún um Chaighdeáin a éileamh go bhfeicfidh sé na téarmaí agus coinníollacha, lena n-áirítear an táille úis, is infheidhme i leith na hiasachta agus féadfaidh sé dearbhú a éileamh gur aisíocadh an iasacht de réir na dtéarmaí agus coinníollacha sin.
 - iv. Mura n-aisíoctar an iasacht de réir na dtéarmaí agus coinníollacha, nó mura n-aisíoctar ach cuid di, féadfar a mheas gur síntiús do chomhalta/FPE é an sochar a ghabhann le neamh-aisíocaíocht den sórt sin.

Caibidil 5 - Síntiúis Thoirmisce

5.1 Síntiúis gan ainm os cionn €100

5.1.1 Ní fhéadfaidh comhalta/FPE glacadh le síntiús gan ainm ar mó a luach ná €100. Is síntiús gan ainm é an síntiús i gcás nach eol don chomhalta/FPE lena mbaineann ainm agus seoladh an tsíntiúsóra. I gcás ina ndéanann Idirghabhálaí síntiús, is gá ainm agus seoladh an deontóra bhunaidh. I gcás go bhfaightear síntiús den sórt sin, ní mór don chomhalta/FPE fógra i scríbhinn a thabhairt don Choimisiún um Chaighdeáin faoi laistigh de 14 lá ón síntiús a fháil agus an síntiús nó luach an tsíntiús a chur ar ais chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin.

Ní mór don Choimisiún um Chaighdeáin cóip de gach fógra den sórt sin a fhaightear a leagan os comhair an dá Theach den Oireachtas.

Ní mheasfar síntiúis a thugtar trí sheirbhísí tiomsaithe airgid ar líne a bheith anaithnid i gcás ina bhfuil ainm agus seoladh an deontóra ar eolas ag an gcomhalta/FPE.

5.2 Síntiúis airgid thirim os cionn €200

5.2.1 Ní fhéadfaidh comhalta/FPE glacadh le síntiús airgid thirim ar mó a luach ná €200. Má fhaightear síntiús den sórt sin, ní mór don chomhalta/FPE, laistigh de 14 lá ón síntiús a fháil, an síntiús, nó an chuid de atá os cionn na teorann más síntiús airgid é, a thabhairt ar ais don síntiúsóir agus taifead scríofa a choinneáil air sin ionas go bhféadfar é a chur ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin, más gá; nó, ní mór don chomhalta/FPE, laistigh de cheithre lá dhéag ón síntiús a fháil, fógra a thabhairt don Choimisiún um Chaighdeáin faoin síntiús agus an síntiús, nó an chuid de atá os cionn na teorann más síntiús airgid é, a chur ar ais chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin.

5.2.2. Ní fhorordaíonn an tAcht cé chomh fada agus is ceart do bhall/FPE taifid an aiscur a choinneáil. Molann an Coimisiún um Chaighdeáin, áfach, gur cheart taifid a choinneáil ar feadh 6 bliana ar a laghad.

5.3 Síntiúis os cionn €200 ó shíntiúsóir corparáideach neamhchláraithe

5.3.1 Ní fhéadfaidh comhalta/FPE glacadh le síntiús ar mó a luach ná €200 ó shíntiúsóir corparáideach ach amháin i gcás go bhfuil an síntiúsóir corparáideach cláraithe sa Chlár de Shíntiúsóirí Corparáideacha arna choimeád ar bun ag an gCoimisiún um Chaighdeáin **agus** go ndéantar ráiteas thar ceann an tsíntiúsóra chorparáidigh (agus é á thabhairt in éineacht leis an síntiús don deontáí) ina ndeimhnítear gur cheadaigh an síntiúsóir corparáideach an síntiús. Ní mór dearbhú reachtúil a bheith ag gabháil leis an ráiteas gur ceart i ngach ponc ábhartha atá an ráiteas de réir mar is fear is eol don duine lena mbaineann agus mar a chreideann sé agus go ndearna an duine gach beart réasúnach chun a bheith sásta maidir le cruinneas an ráitis. I gcás cuideachta, ba chóir go ndéanfadh stiúrthóir nó oifigeach eile de chuid na cuideachta an ráiteas agus an dearbhú reachtúil. I gcás comhlachta chorpraithe seachas cuideachta nó comhlacht neamhchorpraithe daoine, ba cheart d'oifigeach nó d'aon duine atá ag comhlíonadh feidhmeanna oifigigh de chuid an chomhlachta an ráiteas agus an dearbhú a sholáthar. Más iontaobhas é an deontóir corparáideach, ba cheart d'iontaobhaí an iontaobhais an ráiteas agus an dearbhú a sholáthar.

5.3.2 Má fhaightear síntiús den sórt sin ó shíntiúsóir corparáideach neamhchláraithe, ní mór don chomhalta/FPE, laistigh de 14 lá ón síntiús a fháil, an síntiús, nó an chuid de atá os cionn na teorann más síntiús airgid é, a thabhairt ar ais don síntiúsóir agus taifead scríofa a choinneáil air sin ionas go bhféadfar é a chur ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin, más gá; nó, ní mór don chomhalta/FPE, laistigh de cheithre lá dhéag ón síntiús a fháil, fógra a thabhairt don Choimisiún um Chaighdeáin faoin síntiús agus an síntiús, nó an chuid de atá os cionn na teorann más síntiús airgid é, a chur ar ais chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin.

5.3.3 Ní fhorordaíonn an tAcht cé chomh fada agus is ceart do bhall/FPE na taifid an síntiús a thabhairt ar ais a choinneáil. Molann an Coimisiún um Chaighdeáin, áfach, gur cheart taifid a choinneáil ar feadh 6 bliana ar a laghad.

5.3.4 Ciallaíonn Faofa ag an Deontóir Corparáideach

- a) go bhfuil cruinniú ginearálta, arb é ceann dá chríocha chun breithniú a dhéanamh ar shíntiús a thabhairt, arna thionóladh agus arna stiúradh go cuí agus go bhfuil ceadú chun an síntiús a thabhairt tugtha de réir na rialacha (cibé acu i scríbhinn nó nach ea) a rialaíonn an riarachán agus rialú ar an deontóir corparáideach lena mbaineann agus a rialaíonn a ghníomhaíochtaí agus áireofar sna rialacha sin:

- (i) i gcás cuideachta, meabhrán agus airteagail na cuideachta,

- (ii) i gcás comhlachta chorpraithe seachas cuideachta, an chairt, an reacht, nó ionstraim eile dá shamhail lena mbunaítear é,
 - (iii) i gcás comhlachta neamhchorpraithe daoine, rialacha an chomhlachta,
- b) go ndéanann iontaobhaí síntiús de réir an ghníomhais iontaobhais ag bunú an iontaobhais lena mbaineann cén gníomhas iontaobhais a cheadaíonn síntiús den sórt sin a dhéanamh

5.4 Síntiús de bhreis ar an uasteorainn fhorordaithe de €1,000

- 5.4.1 Is é €1,000 an luach uasta síntiús/síntiús a bhféadfaidh comhalta/FPE glacadh leis, go díreach nó trí idirghabhálaí, ón aon síntiúsóir amháin san aon bhliain féilire amháin. I gcás go dtugann síntiúsóir níos mó ná síntiús amháin do chomhalta/FPE i mbliain ar leith, ní mór na síntiús a chomhiomlánú ionas go gcloífear leis an teorainn uasta.
- 5.4.2 I gcás go bhfaigheann comhalta/FPE síntiús ar mó a luach ná €1,000, ní mór don chomhalta/FPE, laistigh de cheithre lá dhéag ón síntiús sin a fháil, an síntiús a thabhairt ar ais don síntiúsóir nó, i gcás gur síntiús airgid é, an chuid sin atá os cionn na teorann a thabhairt ar ais don síntiúsóir. Ní mór taifead scríofa a choinneáil ar thabhairt ar ais an tsíntiús ionas go bhféadfar é a chur ar fail don Choimisiún um Chaighdeáin, más gá; nó, ní mór don chomhalta/FPE, laistigh de ceithre lá dhéag ón síntiús a fháil, fógra a thabhairt don Choimisiún um Chaighdeáin faoin síntiús agus an síntiús nó luach an tsíntiús a chur ar ais chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin. I gcás síntiús airgid, ní mór an chuid de atá os cionn na teorann a chur ar ais. Ní fhorordaíonn an tAcht cé chomh fada agus is ceart do bhall/FPE na taifid ar an síntiús a thabhairt ar ais a choinneáil. Molann an Coimisiún um Chaighdeáin, áfach, gur cheart taifid a choinneáil ar feadh 6 bliana ar a laghad.
- 5.4.3 Ní bhaineann an teorainn uasta le hoifig dailcheantair a sholáthraíonn duine do chomhalta/FPE nó, má sholáthraítear níos mó ná oifig amháin den sórt sin, le cibé ceann de na hoifigí a ainmníonn an comhalta/FPE i scríbhinn. Cé go bhféadfadh nach mbainfeadh an teorainn uasta le síntiús oifig dailcheantair, tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara nach mór síntiús den sórt sin a nochtadh má théann an luach os cionn €600.
- 5.4.4 Mar atá luaite i mír 3.1, meastar gur síntiús é síntiús airgid a fhaigheann comhalta/FPE óna pháirtí polaitíochta. Dá bhrí sin, is infheidhme an teorainn uasta i leith síntiús airgid a fhaigheann iarrthóir óna pháirtí polaitíochta. Ní mór síntiús airgid ó aon chraobh den pháirtí (lena n-áirítear ceanncheathrú an pháirtí) a chomhiomlánú ionas

go gcloífear leis an teorainn uasta agus ní mór déileáil leo mar aon síntiús amháin ón bpáirtí.

5.5 Síntiús ón gcoigríoch

5.5.1 Ní fhéadfaidh comhalta/FPE glacadh le síntiús, de luach ar bith, ó dhuine aonair (seachas saoránach Éireannach) a chónaíonn lasmuigh d'oileán na hÉireann. Mar an gcéanna, ní fhéadfar glacadh le síntiús ar bith, de luach ar bith, ó chomhlacht corpraithe nó ó chomhlacht neamhchorpraithe daoine nach bhfuil oifig aige ar oileán na hÉireann óna stiúrtar ceann amháin ar a laghad dá phríomhghníomhaíochtaí.

5.5.2 Is faoin gcomhalta/FPE atá ag glacadh leis an síntiús cibé fiosruithe is gá a dhéanamh agus aon fhianaise chomhthacaíoch a d'fhéadfadh a bheith ag teastáil a fháil d'fhonn a bheith deimhin nach bhfuil cosc air glacadh le síntiús ón duine lena mbaineann. Féadfaidh an Coimisiún um Chaighdeáin fianaise a éileamh go bhfuil cead ag comhalta/FPE glacadh le síntiús ó shíntiúsóir ar leith.

5.5.3 Ina ainneoin sin, má fhaightear síntiús toirmisce the ón gcoigríoch, ba cheart don chomhalta/FPE, laistigh de 14 lá, an síntiús a thabhairt ar ais don síntiúsóir agus taifead scríofa a choinneáil ar a thabhairt ar ais ionas go bhféadfar é a chur ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin, más gá. De rogha air sin, ba cheart don chomhalta/FPE, laistigh de 14 lá, fógra a thabhairt don Choimisiún um Chaighdeáin agus an síntiús nó luach an tsíntiúis a chur ar ais chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin. Ní fhorordaíonn an tAcht cé chomh fada agus is ceart do bhall/FPE na taifid fáltas a choinneáil. Molann an Coimisiún um Chaighdeáin, áfach, gur cheart taifid a choinneáil ar feadh 6 bliana ar a laghad.

5.6 Síntiús ó shíntiúsóirí a gceanglaítear orthu féin Ráiteas Síntiús a chur ar fail don Choimisiún um Chaighdeáin agus nach bhfuil sé beartaithe acu déanamh amhlaidh

5.6.1 Faoi alt 24(1A) den Acht, ceanglaítear ar shíntiúsóir Ráiteas Síntiús a chur ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin faoin 31 Eanáir gach bliain más rud é gur thug an síntiúsóir síntiús sa bhliain roimhe sin ar mó a luach comhiomlán ná €1,500 do bheirt nó níos mó a bhí ina mbaill den aon pháirtí polaitíochta amháin tráth thabhairt na síntiús, nó do dhuine amháin nó níos mó agus don pháirtí polaitíochta dá raibh an duine sin nó na daoine sin ina bhall nó ina mbaill tráth thabhairt na síntiús.

5.6.2 Más rud é go dtairgeann síntiúsóir a chuimsítear leis an bhforáil sin den reachtaíocht síntiús do chomhalta/FPE ar ball de pháirtí polaitíochta é agus gurb eol don duine sin, nó go bhfuil cúis aige a chreidiúint, nach bhfuil sé beartaithe ag an síntiúsóir Ráiteas Síntiús a chur ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin, beidh toirmeasc ar an gcomhalta/FPE glacadh le síntiús ón síntiúsóir sin.

5.6.3 In ainneoin an toirmisc sin, má fhaightear síntiús den sórt sin, ní mór don chomhalta/FPE, laistigh de 14 lá tar éis é a fháil, fógra i scríbhinn a thabhairt don Choimisiún um Chaighdeáin faoin síntiús agus faoi ainm agus sheoladh an tsíntiúsóra agus an síntiús nó luach an tsíntiús a chur ar ais chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin. Ní mór don Choimisiún um Chaighdeáin cóip de gach fógra den sórt sin a leagan os comhair an dá Theach den Oireachtas. Ní fhorordaíonn an tAcht cé chomh fada agus is ceart do bhall/FPE na taifid fáltas a choinneáil. Molann an Coimisiún um Chaighdeáin, áfach, gur cheart taifid a choinneáil ar feadh 6 bliana ar a laghad.

5.7 Síntiús i bhfoirm criptea-airgeadra

5.7.1 Ní fhéadfaidh comhalta/FPE glacadh le síntiús, d'aon luach, i bhfoirm criptea-airgeadra.

5.7.2 Más rud é, go bhfaightear síntiús den sórt sin, ní mór don chomhalta/FPE, laistigh de 14 lá tar éis é a fháil, fógra i scríbhinn a thabhairt don Choimisiún um Chaighdeáin go bhfuarthas an síntiús agus an síntiús nó a luach a chur ar ais chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin. Mar mhalaire air sin, ba chóir don bhall/FPE, laistigh de 14 lá, an síntiús, nó a luach, a tharchur chuig an deontóir agus taifid chuí a choinneáil ar an ais chuir.

5.7.3 Ní fhorordaítear san Acht cé chomh fada agus is ceart do bhall/FPE na taifid aischur a choinneáil. Molann an Coimisiún um Chaighdeáin, áfach, gur cheart taifid a choinneáil ar feadh 6 bliana ar a laghad.

Caibidil 6 - Cuntais Síntiús Polaitíochta

6.1 Ní mór do chomhalta a fhaigheann, i mbliain ar leith, síntiús airgid ar mó a luach ná €100 cuntas in institiúid airgeadais sa Stát a oscailt agus a choinneáil agus an síntiús sin agus aon síntiúis airgid bhreise a fhaigheann sé, is cuma cén luach a bhaineann leo, a thaisceadh sa chuntas sin (an “cuntas síntiús polaitíochta).

6.2 Tugtar sainmhíniú ar cad is “institiúid airgeadais” ann i mír 2.6. Áirítear leis an sainmhíniú An Post agus formhór na mbanc, na gcumann foirgníochta, na gcomhar creidhmheasa agus na bhforas creidhmheasa.

6.3 Ba cheart a thabhairt faoi deara go gceanglófar ar chomhalta/FPE cuntas síntiús polaitíochta a choinneáil a luaithe a bheidh sé oscailte aige. Dá mba rud é, mar shampla, go ndúnfadh comhalta/FPE a chuntas síntiús polaitíochta (i.e. tar éis toghcháin) agus go bhfaigheadh sé síntiús airgid d’aon luach ina dhiaidh sin, cheanglófaí ar an gcomhalta/FPE an cuntas síntiús polaitíochta a athoscailt. Ag féachaint don fhéidearthacht go dtarlódh rud mar sin, ba cheart do chomhaltaí/FPEanna cuntas síntiús polaitíochta a choinneáil fiú amháin i gcás nach mbíonn aon ghníomhaíocht ann ar an gcuntas nó nach mbíonn ach beagán gníomhaíochta ann ar an gcuntas.

6.4 Tráth nach déanaí ná an 31 Eanáir gach bliain, ní mór do chomhalta/FPE ar ceanglaíodh air cuntas síntiús polaitíochta a oscailt ráiteas ón institiúid airgeadais inar osclaíodh an cuntas síntiús polaitíochta a chur ar fáil in éineacht leis an Ráiteas Síntiús dá dtagraítear i gcaibidil 7. Ní mór na hidirbhearta a rinneadh i ndáil leis an gcuntas sa bhliain roimhe sin a shonrú sa ráiteas.

Ní mór don chomhalta/FPE Deimhniú Síntiúis Airgid a chur ar fáil, rud ar a ndeimhníonn sé go ndearnadh na síntiúis airgid uile a fuarthas sa bhliain roimhe a thaisceadh sa chuntas agus gur chun críocha polaitiúla a úsáideadh na suimeanna uile a baineadh as an gcuntas. Eiseoidh an Coimisiún um Chaighdeáin Deimhniú Síntiús Airgid chuig gach comhalta/FPE i dtús mhí Eanáir gach bliain.

6.5 Ní mór dearbhú reachtúil a bheith ag gabháil leis an deimhniú, ina ndeimhnítear, de réir mar is fearr is eol don chomhalta/FPE agus mar a chreideann sé, go bhfuil an deimhniú ceart i ngach ponc ábhartha agus go ndearnadh gach beart réasúnach chun a bheith sásta go bhfuil an deimhniú cruinn.

- 6.6 Má tharlaíonn sé nach raibh aon idirbhearta ann ar chuntas síntiús polaitíochta an chomhalta/FPE le linn na bliana roimhe, ní cheanglófar ar an gcomhalta/FPE ach é sin a chur in iúl ar an bhfoirm um Dheimhniú Síntiúis Airgid. Ní cheanglófar air/uirthi an Dearbhú Reachúil ar an bhfoirm um Dheimhniú Síntiúis Airgid a chomhlánú ná ráiteas ón institiúid airgeadais ina bhfuil an cuntas síntiús polaitíochta á choinneáil a chur ar fáil.
- 6.7 Coimeádann an Coimisiún um Chaighdeáin na ráitis ó institiúidí airgeadais agus Deimhnithe Síntiúis Airgid agus ní nochtann sé a bhfuil iontu mura n-ordaíonn cúirt go ndéanfar amhlaidh nó más gá iad a nochtadh i dtaca le himscrúdú atá á reáchtáil ag an gCoimisiún um Chaighdeáin.

Caibidil 7 - Ráitis Síntiús

- 7.1 Tráth nach déanaí ná an 31 Eanáir gach bliain, ní mór do gach duine a bhí ina chomhalta/FPE sa bhliain roimhe Ráiteas Síntiús a chur ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin. Eiseoidh an Coimisiún um Chaighdeáin foirm um Ráiteas Síntiús chuig gach comhalta/FPE i dtús mhí Eanáir gach bliain.
- 7.2 Ní mór a léiriú sa Ráiteas Síntiús cé acu a fuair nó nach bhfuair an comhalta/FPE síntiús ar mhó a luach ná €600 ón aon duine amháin sa bhliain féilire roimhe. Ní mór síntiús ón aon duine amháin san aon bhliain féilire amháin a chomhiomlánú agus ní mór caitheamh leis na síntiús mar shíntiús aonair.
- 7.3 I gcás gach síntiús os cionn €600 a fhaightear, ní mór luach agus cineál an tsíntiús a lua mar aon le hainm agus seoladh an duine a thug an síntiús/na síntiús nó ar tugadh é/iad thar a cheann agus cur síos ar an duine sin agus an dáta ar a bhfuarthas an síntiús; a lua cé acu a iarradh an síntiús ón síntiúsóir nó nár iarradh agus, má iarradh, ainm agus seoladh an duine a d'iarr an síntiús a lua, agus a lua cé acu a eisíodh admháil chuig an síntiúsóir i leith an tsíntiús nó nár eisíodh agus, má eisíodh, an dáta ar ar eisíodh an admháil agus ainm an duine a d'eisigh an admháil a lua.

Maidir le seoladh an tsíntiúsóra, ní mór an **seoladh poist iomlán** a thabhairt.

I gcás go gcuirtear síntiús (nó an méid barrachais) ar ais chuig an deontóir nó go gcuirtear ar ais chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin é, agus go bhfuil méid an tsíntiús os cionn €600, ní mór é a nochtadh ar an ráiteas síntiús. Ba cheart nóta a chur i gceangal lena léirítear gur cuireadh ar ais é (nó an barrachas) nó gur cuireadh ar ais chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin é.

Ní mór dearbhú reachtúil a bheith ag gabháil leis an Ráiteas Síntiús á rá gur ceart i ngach ponc ábhartha atá an ráiteas de réir mar is fearr is eol don chomhalta/FPE agus mar a chreideann sé, agus go ndearna sé gach beart réasúnach chun a bheith sásta go bhfuil sé cruinn. Ní mór an Dearbhú Reachtúil a bheith fianaithe ag duine ar aturnae cleachtach, Coimisinéir Mionnaí, Feidhmeannach Síochána nó Nótaire Poiblí é.

Tá dualgas reachtúil ar gach comhalta/FPE fiosruithe a dhéanamh agus taifid a choinneáil de réir mar a theastaíonn chun críche a Ráiteas Síntiús a chur ar fáil agus dearbhú reachtúil a dhéanamh.

- 7.4 Tá an TD, an Seanadóir nó an FPE freagrach freisin as a chinntiú nach gcuirtear cosc ar shíntiús a ghlacann sé/sí faoin Acht (féach Caibidil 5). Tá sé seo thar a bheith tábhachtach nuair a fhaightear síntiús ar líne. Sa chás go bhfuil TD, Seanadóir nó FPE ag glacadh le síntiús trí shuíomh gréasáin, caithfidh sé/sí a chinntiú gur féidir leis/léi foinse an tsíntiús a aithint i gceart agus nach bhfuil cosc air/uirthi glacadh le síntiús ón deontóir. Tá sé tábhachtach freisin chun críocha noхта agus chun críocha cloí leis an uasteorainn glactha go atá i bhfeidhm i gcóras an TD, an Seanadóir nó an FPE a chomhiomlánóidh gach síntiús ón deontóir céanna (le cárta creidmheasa, cárta dochair srl.) agus /nó faighte ar mhodh eile.
- 7.5 Molann an Coimisiún, má tá TD, Seanadóir nó FPE ag baint úsáide as seirbhís slumhaoinithe, gur cheart go mbeadh sé soiléir do dheontóirí nach gceadaítear glacadh le síntiús thoirmisce. Féadfaidh an TD, an Seanadóir nó an FPE iarracht a dhéanamh oibriú leis an tseirbhís chun bearta a chur i bhfeidhm chun tacú leis seo.
- 7.6 Ní mór don Choimisiún um Chaighdeáin gach Ráiteas um Shíntiús a chuireann comhalta/FPE ar fáil dó a bhreithniú. I gcás ina gcinneadh an Coimisiún um Chaighdeáin mionearráid nó easnamh i Ráiteas um Shíntiús, tabharfaidh sé sonraí faoin earráid nó faoin easnamh don chomhalta/FPE agus cuirfidh sé in iúl don chomhalta/FPE go bhfuil 14 lá aige/aici ó dháta an fhógra chun an earráid a cheartú nó chun an easnamh a chur ina cheart.
- I gcás go dteastaíonn ón gCoimisiún um Chaighdeáin faisnéis bhreise nó faisnéis fhorlíontach i ndáil le Ráiteas Síntiús ó chomhalta/FPE, ní mór í a bheith curtha ar fáil ag an gcomhalta/FPE sa riocht a sonraíonn an Coimisiún um Chaighdeáin é agus ní mór dearbhú reachtúil a bheith ag gabháil léi, má theastaíonn ón gCoimisiún é.
- 7.7 I gcás go bhfuil an Coimisiún um Chaighdeáin den tuairim, tar éis dó Ráiteas Síntiús a bhreithniú, go bhféadfadh go ndearnadh sárú ar an reachtaíocht, ceanglaítear air fógra a thabhairt don chomhalta/FPE faoin sárú féideartha agus 14 lá a thabhairt dó aon bharúlacha a d'fhéadfadh a bheith aige a chur ar fáil. Breithneoidh an Coimisiún um Chaighdeáin na barúlacha a chuireann an comhalta/FPE ar fáil agus, más rud é go bhfuil sé den tuairim fós go ndearnadh sárú ar an reachtaíocht, is é an

seasamh atá ann faoi láthair ná go soláthróidh an Coimisiún um Chaighdeán tuarascáil ar an ábhar agus aon doiciméid ábhartha ar fáil don Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí. Ar thosach feidhme alt 182 den Acht um Athchóiriú Toghcháin 2022, breithneoidh an Coimisiún um Chaighdeán an bhfuil, ina thuairim, fianaise leordhóthanach chun údar a thabhairt d'imeachtaí coiriúla faoin Acht, nó i gcás nach bhfuil dóthain fianaise ann i dtaobh an ordóidh siad aon imscrúdú a dhéanamh (féach Caibidil 10.)

- 7.8 Mar atá luaite i mír 6.4, ba cheart do chomhalta/FPE ar ceanglaíodh air cuntas síntiús polaitíochta a oscailt a chinntiú gur ag gabháil leis an Ráiteas Síntiús agus an dearbhú reachtúil a chuirtear ar fáil don Choimisiún um Chaighdeán atá ráiteas ón institiúid airgeadais ina bhfuil an cuntas síntiús polaitíochta á choinneáil agus Deimhniú Síntiús Airgid a bhaineann leis an gcuntas sin.

Caibidil 8 - Doiciméid a chuirtear ar fail don Choimisiún um Chaighdeáin a fhoilsiú

- 8.1 Ceanglaítear ar an gCoimisiún um Chaighdeáin cóip de gach Ráiteas Síntiús a chur faoi bhráid an dá Theach den Oireachtas. Leagtar Ráitis um Shíntiúis faoi bhráid na dTithe a luaithe a bheidh a bhreithnithe thuas tugtha chun críche ag an gCoimisiún um Chaighdeáin. I gcás ina ndéanfar leasú ina dhiaidh sin ar ráiteas síntiús, leagfar an ráiteas leasaithe faoi bhráid na dTithe a luaithe a bheidh a bhreithnithe tugtha chun críche ag an gCoimisiún. Coimeádfaidh an Coimisiún um Chaighdeáin na Ráitis Síntiús ar feadh tréimhse trí bliana agus tá siad ar fáil don phobal lena n-íniúchadh agus lena gcóipeáil a luaithe a bheidh a bhreithnithe tugtha chun críche ag an gCoimisiún agus an ráiteas sin a leagan faoi bhráid na dTithe.
- 8.2 Cuireann an Coimisiún um Chaighdeáin tuarascáil faoi bhráid an Chinn Chomhairle maidir le nochtadh síntiús bliantúil ó chomhaltaí/FPEnna. Leagtar an tuarascáil sin faoi bhráid an dá theach den Oireachtas ansin. Déantar an tuarascáil, ina bhfuil sonraí faoi na síntiúis ar nocht comhaltaí/FPEnna iad, a fhoilsiú ar shuíomh gréasáin an Choimisiúin um Chaighdeáin freisin.
- 8.3 Cé go gcoimeáddann an Coimisiún um Chaighdeáin na ráitis ó institiúidí airgeadais agus na Deimhnithe Síntiúis Airgid, ní nochtann sé a bhfuil sna doiciméid sin.

Caibidil 9 - Cionta agus pionóis

Beidh comhalta/FPE ciontach i gcion má:

- i. theipeann air/uirthi an beart cuí a dhéanamh, mar atá leagtha amach i gcaibidil 5, maidir le síntiús gan ainm a fháil. Mar shampla, féadfar cion a dhéanamh
 - a. toisc nach seolfar síntiús gan ainm chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin laistigh de 14 lá tar éis é a fháil; nó.
 - b. toisc nach gcuirtear na síntiúis in iúl don Choimisiún um Chaighdeáin laistigh de 14 lá tar éis iad a fháil

is é an pionós mar gheall ar an gcion sin ná fíneáil nach mó ná €2,500;

- ii. Glacadh go feasach leis nó gan an gníomh cuí a dhéanamh, mar atá leagtha amach i mír 5.6, i ndáil le síntiús ó shíntiúsóir arb eol don chomhalta/FPE nach mór dó Ráiteas Síntiús a chur ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin (faoi *alt 24(1A) den Acht*) agus nach bhfuil sé beartaithe aige déanamh amhlaidh. Mar shampla, féadfar cion a dhéanamh
 - a. toisc nach seolfar an síntiús chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin laistigh de 14 lá tar éis é a fháil; nó
 - b. toisc nach gcuirtear ainm agus seoladh an deontóra in iúl don Choimisiún um Chaighdeáin laistigh de 14 lá tar éis é a fháil

Is é an pionós mar gheall ar an gcion sin ná fíneáil nach mó ná €2,500;

- iii. go theipeann orthu an beart cuí a dhéanamh, mar atá leagtha amach i míreanna 5.2, 5.3, 5.4, 5.5 agus 5.7 maidir le síntiús airgid os cionn €200, síntiús ó dheontóir corparáideach neamhchláraithe, síntiús de bhreis ar na teorainneacha forordaithe, síntiús eachtracha agus síntiús i gcriptea-airgeadra. Mar shampla, féadfar cion a dhéanamh
 - a. toisc nach ndéantar an síntiús nó cuid de a chur ar aghaidh chuig an deontóir nó chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin laistigh de 14 lá tar éis é a fháil; nó
 - b. nó i gcás inarb infheidhme, ní choinnítear na taifid chuí maidir le cur ar ais an tsíntiús chuig an deontóir.

Is é an pionós mar gheall ar an gcion sin ná fíneáil nach mó ná €2,500;;

- iv. mura gcuireann sé Ráiteas Síntiús/Dearbhú Reachtúil ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin an 31 Eanáir gach bliain nó roimh an dáta sin. Is é an pionós mar gheall

ar an gcion sin ná fíneáil nach mó ná €2,500 agus fíneáil bhreise nach mó ná €500 as gach lá tar éis an chiontaithe ar a bhfuil an Ráiteas Síntiús/Dearbhú Reachtúil fós amuigh;

- v. i gcás go gceanglaítear air iad a chur ar fáil, ní chuireann sé ráiteas ó institiúid airgeadais ina bhfuil a chuntas síntiús polaitíochta á choinneáil agus/ná Deimhniú Síntiúis Airgid ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin an 31 Eanáir gach bliain nó roimh an dáta sin. Is é an pionós mar gheall ar an gcion sin ná fíneáil nach mó ná €2,500 agus fíneáil bhreise nach mó ná €500 as gach lá tar éis an chiontaithe ar a bhfuil an Ráiteas Síntiús/Dearbhú Reachtúil fós amuigh;
- vi. cuireann sé ar fáil go feasach Ráiteas Síntiús agus/nó ráiteas ó institiúid airgeadais agus/nó Deimhniú Síntiúis Airgid atá bréagach nó míthreorach in aon phonc ábhartha. Má fhaightear comhalta/FPE ciontach i gcion den sórt sin, dlífeair, ar é a chiontú ar díotáil, fíneáil nach mó ná €25,394.76 agus/nó téarma príosúnachta nach mó ná trí bliana a chur air.

Ar thosach feidhme alt 193 den Acht um Athchóiriú Toghcháin 2022, féadfaidh an Coimisiún um Chaighdeáin “fógra pionóis sheasta” a sheirbheáil mar aon le híocaíocht sheasta €200 ar dhaoine a bhfuil na cionta atá leagtha amach ag (iv) agus (v) déanta acu.

I gcás ina seirbheálfar fógra pionóis shocraithe ar dhuine, ní thionscnófar aon ionchúiseamh i leith an chiona má dhéantar íocaíocht ar an dáta a shonrófar san fhógra pionóis shocraithe nó roimhe.

Ar thosach feidhme alt 187 den Acht um Athchóiriú Toghcháin 2022, beidh na nithe seo a leanas ina gcion ar leith faoin Acht freisin.

- a) teip orthu chun fógra a thabhairt don Choimisiún um Chaighdeáin go bhfuarthas síntiús toirmisceithe i gcás inarb infheidhme;
- b) teip orthu síntiús toirmisceithe nó cuid de a chur ar aghaidh chuig an deontóir nó chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin de réir mar is infheidhme;
- c) teip orthu na doiciméid riachtanacha i ndáil leis an gCuntas Síntiús Polaitíochta a chur ar ais chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin;
- d) teip orthu Ráiteas Síntiús agus/nó Dearbhú Reachtúil a sholáthar don Choimisiún um Chaighdeáin;
- e) teip orthu fógra a thabhairt (ainm agus seoladh) agus/nó síntiús a chur ar ais chuig an gCoimisiún um Chaighdeáin go bhfuarthas síntiús ó dheontóir a bhfuil an

ball/FPE ar an eolas go gceanglaítear air Ráiteas Síntiús a chur ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin (faoi alt 24). (1A) den Acht) agus níl sé ar intinn acu déanamh amhlaidh.

Ag an tráth seo, ní féidir imeachtaí i leith aon cheann de na cionta seo a thionscnamh ach amháin ag an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí nó le toiliú an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí. Ar thosach feidhme alt 187 den Acht um Athchóiriú Toghcháin 2022, féadfaidh an Coimisiún um Chaighdeáin imeachtaí achoimre a thionscnamh agus a ionchúiseamh.

Faoi láthair, dlífeair, ar é nó í a chiontú go hachomair, fíneáil a chur ar dhuine atá ciontach i gcion. Aon duine atá ciontach i gcion as faisnéis bhréagach nó mhíthreorach a sholáthar go feasach don Choimisiún um Chaighdeáin dlífeair, ar é nó í a chiontú ar díotáil, fíneáil agus/nó príosúnacht suas le trí bliana a chur air nó uirthi.

Caibidil 10 - Cumhachtaí Imscrúdaithe

- 10.1 Ag am scríofa na tuarascála seo níl tús curtha le cumhachtaí imscrúdaithe an Choimisiúin um Chaighdeáin mar atá leagtha amach i gcuid 4B den Acht agus mar atá leagtha amach thíos. Nuair a chuirfear tús leis, beidh feidhm ag na nithe seo a leanas.
- 10.2 I gcás ina gcreideann an Coimisiún um Chaighdeáin le réasún go bhféadfadh codanna áirithe den Acht a bheith sáraithe ag duine lena n-áirítear Cuid IV den Acht (Sintiúis), féadfaidh an Coimisiún um Chaighdeáin a ordú d'oifigeach údaraithe imscrúdú a dhéanamh.
- 10.3 Oifigeach údaraithe arna cheapadh ag an gCoimisiún um Chaighdeáin a dhéanann imscrúduithe. Ar iarratas, tabharfaidh oifigeach údaraithe cóip dá údarú do dhuine ar bith a ndéanann an imscrúdú difear dó nó di.
- 10.4 Chun imscrúdú a dhéanamh:
- (i) Féadfaidh an t-oifigeach údaraithe a cheangal ar aon duine aon fhaisnéis nó míniú a sholáthar a theastóidh uathu le réasún le haghaidh an imscrúdaithe.
 - (ii) Féadfaidh an t-oifigeach údaraithe a cheangal ar aon duine aon doiciméad nó aon rud eile a bhfuil rialú ag an duine air, nó a bhfuil rochtain ag an duine air, agus a theastóidh le réasún ón oifigeach údaraithe chun críocha an imscrúdaithe a thabhairt ar aird. Féadfaidh an t-oifigeach údaraithe aon doiciméad nó aon rud a thabharfar ar aird mar chuid den cheanglas seo a iniúchadh agus cóipeanna a thógáil de, nó sleachta a bhaint astu.
 - (iii) Féadfaidh an t-oifigeach údaraithe a cheangal ar aon duine teacht os a gcomhair chun ceisteanna a fhreagairt, agus dearbhú a thabhairt i dtaobh fhírinne freagraí na gceisteanna don imscrúdú.
 - (iv) Le toiliú an áititheora nó de bhun barántais faoi alt 4B(6) den Acht, féadfaidh an t-oifigeach údaraithe dul isteach agus cuardach a dhéanamh ar no i aon áitreabh ina gcreideann siad le réasún go bhfuil aon doiciméad nó rud eile ann, nó ina gcreideann siad le réasún go bhfuil aon doiciméad nó rud eile ann a fhéadfaidh siad a éileamh go réasúnach don imscrúdú. Féadfaidh an t-oifigeach údaraithe cigireacht a dhéanamh agus cóipeanna a thógáil de, nó sleachta as, aon doiciméad nó rud eile a fhaightear ar chuardach. Féadfaidh comhalta den Gharda Síochána a bheith in éineacht leis an oifigeach údaraithe más gá.
 - (v) Féadfaidh an t-oifigeach údaraithe a cheangal ar dhuine aon doiciméid a thabharfar ar aird nó a gheofar amhlaidh a chur ar fáil i bhfoirm inléite.

- (vi) Féadfaidh an t-oifigeach údaraithe a cheangal ar dhuine cibé cúnamh a theastóidh le réasún le haghaidh an imscrúdaithe a thabhairt dóibh agus cibé saoráidí réasúnacha a chur ar fáil don oifigeach údaraithe is gá chun a chumhachtaí nó a cumhachtaí a fheidhmiú.
- 10.5 Féadfaidh an Coimisiún um Chaighdeáin a údarú don oifigeach údaraithe tuarascálacha eatramhacha a dhéanamh don Choimisiún um Chaighdeáin.
- 10.6 Breithneoidh an Coimisinéir ar an tuarascáil agus má bhíonn sé sásta gur sáraíodh an tAcht, féadfaidh sé imeachtaí achoimre a thionscnamh i leith ciona faoin Acht (féach Caibidil 9 thuas le do thoil).

Aguisín - Imeachtaí tiomsaithe airgid

Glanluach ranníocaíochta le himeacht tiomsaithe airgid a dhéanamh amach

De réir fhorálacha *alt 22(2)(a)(vi) agus (vii)* den Acht, cuimsítear le síntiús glanluach ranníocaíochta le himeacht tiomsaithe airgid. Meastar gur tugadh ranníocaíocht d'imeacht tiomsaithe airgid ar an dáta ar ar réachtáladh an t-imeacht tiomsaithe airgid (agus ní ar an dáta ar a bhfuarthas an ranníocaíocht féin).

Tagtar ar ghlanluach ranníocaíochta le himeacht tríd an nglanbhrabús ón imeacht a ríomh i dtosach (i.e. tríd an gcostas leis an imeacht a réachtáil a bhaint as an tsuim iomlán a tiomsaíodh san imeacht). Déantar an glanbhrabús a chur síos do líon na ndaoine a thug ranníocaíocht don imeacht i gcomhréir leis an ranníocaíocht a thug gach duine. Tugann sé sin glanluach na ranníocaíochta ó gach duine leis an imeacht tiomsaithe airgid.

Má d'íoc duine, mar shampla, i ndáil le himeacht tiomsaithe airgid, €1,000 i leith na táille iontrála do dheichniúr, ba é €1,000 an oll-ranníocaíocht leis an imeacht uaidh/uaithi. Dá mba é €20 in aghaidh an duine an costas a ghabh leis an imeacht a réachtáil, bhainfí suim €200 as a ollranníocaíocht, rud a d'fhágfadh glan ranníocaíocht €800. Dá ndéanfadh an duine ranníocaíochtaí eile leis an imeacht (e.g. capaill a cheannach ar oíche rásaíochta, poll ag comórtas gailf chlasaigh a urrú) ba ghá luach na ranníocaíochtaí sin a chur leis an nglanranníocaíocht €800 chun glanluach comhiomlán a ranníocaíochta leis an imeacht tiomsaithe airgid a dhéanamh amach.

Ní mór na síntiúis uile a chomhiomlánú chun a chinntiú nach sáróidh an faighteoir an tsuim uasta €1,000 a bhféadfadh sé glacadh léi in aon bhliain féilire amháin. Maidir leis sin, ní mór don Chomhalta/FPE taifid chearta a choinneáil chun comhlíonadh na reachtaíochta a chinntiú.

Imeachtaí tiomsaithe airgid arna n-eagrú ag páirtí polaitíochta

Meastar an glan-ranníocaíocht a dhéanann duine le himeacht tiomsaithe airgid a n-eagraíonn páirtí polaitíochta é a bheith ina shíntiús don pháirtí polaitíochta, fiú má úsáidtear na cistí ina dhiaidh sin chun críocha tacú le duine amháin nó níos mó d'ionadaithe tofa de chuid páirtí nó d'iarrthóirí de chuid an pháirtí i dtoghchán.

Imeachtaí tiomsaithe airgid arna n-eagrú ag comhalta/FPE

- Ní cheanglófar ar an gcomhalta/FPE luach iomlán fháltais an imeachta tiomsaithe airgid a nochtadh i Ráiteas Síntiús.
- Ceanglófar ar an gcomhalta/FPE aon síntiús ó dhuine atá ag tabhairt ranníocaíochta don imeacht agus atá os cionn glanluach €600 a nochtadh.
- Maidir leis an teorainn uasta €1,000 a bhféadfaidh comhaltaí/FPEanna glacadh léi mar shíntiús ó aon duine amháin san aon bhliain amháin, tá feidhm aici sin freisin maidir le glanluach na ranníocaíochtaí le himeachtaí tiomsaithe airgid.
- Má tá glanluach aon síntiús airgid d'imeacht tiomsaithe airgid arna eagrú ag comhalta/FPE os cionn €100, ceanglófar ar an gcomhalta/FPE cuntas síntiús polaitíochta a oscailt, mura bhfuil ceann aige/aici cheana féin, agus an síntiús agus gach síntiús airgid ina dhiaidh a thaisceadh sa chuntas.
- Mura bhfuil glanluach síntiús airgid aonair don imeacht os cionn €100, ní cheanglófar ar an gcomhalta/FPE cuntas síntiús polaitíochta a oscailt.
- Má tá cuntas síntiús polaitíochta ar oscailt ag an gcomhalta/FPE cheana féin, ní mór gach síntiús airgid, cibé luach atá air, a fhaightear i ndáil leis an imeacht a thaisceadh sa chuntas.

Imeachtaí tiomsaithe airgid arna n-eagrú thar ceann comhalta/FPE ag duine nó grúpa nach é an comhalta/FPE ná a pháirtí polaitíochta é

Caithfear mar seo a leanas le cistí a thiomnaítear ag imeacht arna n-eagrú thar ceann comhalta/FPE ag duine nó grúpa nach é an comhalta/FPE ná a pháirtí polaitíochta é (e.g., cumainn “Chairde ...”):

Má thugtar na cistí ar aghaidh don chomhalta/FPE, meastar gur idirghabhálaí atá ag glacadh le síntiús thar ceann an chomhalta/FPE é an duine/grúpa tiomsaithe airgid agus meastar go bhfuair an comhalta/FPE na síntiús. Tá feidhm ag na rialacha mar atá leagtha amach thuas faoin gceannteideal: “Imeachtaí tiomsaithe airgid arna n- eagrú ag comhalta/FPE”.

Mura dtugtar na cistí ar aghaidh don chomhalta/FPE, ní mheastar gur idirghabhálaí atá ag glacadh le síntiús thar ceann an chomhalta/FPE é an duine/grúpa tiomsaithe airgid. In imthosca den sórt sin, beidh feidhm ag na rialacha seo a leanas:

- má tá glanluach aon síntiúis airgid don imeacht tiomsaithe airgid os cionn €100, ceanglófar ar an duine/grúpa clárú mar “thríú páirtí” leis an gCoimisiún um Chaighdeáin agus ceanglais na reachtaíochta is infheidhme i leith thríú páirtithe a chomhlíonadh, is iad sin, na forálacha maidir le cuntas síntiús polaitíochta a oscailt agus maidir lena bheith ag glacadh le síntiúis áirithe. Tá na ceanglais sin leagtha amach i nóta míniúcháin ar leith atá ar fáil ar shuíomh Gréasáin an Choimisiúin um Chaighdeáin.
- meastar gur síntiúis don chomhalta/FPE iad aon speansais toghcháin a thabhaíonn an grúpa tiomsaithe airgid thar ceann an chomhalta/FPE nó a dhéanann an grúpa tiomsaithe airgid thar ceann an chomhalta/FPE;
- má tá luach comhiomlán na síntiús ón ngrúpa tiomsaithe airgid don chomhalta/FPE os cionn €600, ceanglófar ar an gcomhalta/FPE sonraí faoi sin a nochtadh ina Ráiteas Síntiús,
- Is é €1,000 luach uasta na síntiús a bhféadfaidh comhalta/FPE glacadh leo in aon bhliain ar bith ó dhuine/grúpa tiomsaithe airgid nach meastar gur idirghabhálaí é.